

POSUDEK OPONENTA NA DIPLOMOVOU PRÁCI

studentka: Vendula Virago

na téma: **Imaginativní interpretace Bible: Kniha Jonáš.**

Magisterská práce má:

- a) 68 stran, včetně sedmi úvodních stran nečíslovaných;
- b) titulní stranu s dvojjazyčným názvem, obsah (podrobný a desetinně tříděný), prohlášení a poděkování;
- c) dvojjazyčnou anotaci bez soupisu klíčových slov;
- d) soupis použité, ale netříděné literatury čítající 46 položek;
- e) anglicky psaný půlstránkový Abstract;
- f) vlastní stať na stranách 10-62, která je rozříděna do pěti kapitol a množství podkapitol;
- g) poznámkový aparát čítající 148 položek.

Lze konstatovat, že všechny formální náležitosti diplomové práce jsou splněny.

Popis práce:

Magisterská práce Venduly Virago má hermeneutický charakter. Snaží se prezentovat a možná i rehabilitovat určitý typ interpretace Bible, v němž se nepracuje ani s původním textem, ani s lingvistickými postupy, ani se strukturou textu (studentka těmto prostředkům příliš nedůvěřuje), ale s imaginací čtenáře, resp. s volnými asociacemi, jimiž se snaží vstoupit do biblického textu. Navazuje tak na způsob interpretace Bible formou ústní tradice v černošských komunitách otroků (Afroameričanů) v Americe a na Remešovu hagiografii v psychoterapii. Způsob její práce je založen na čtyřech skutečnostech:

- a) na čtení obrazů či uměleckých předmětů (to vychází z jejího předchozího školení);
- b) na dobrém pozorování způsobu vnímání u svých vrstevníků (spolužáků) uvyklých konzumovat vjemy ze sociálních sítí bez potřeby je racionálně analyzovat. Tím naznačuje, že standardní způsob zabývání se Bibli výrazně ztrácí své uživatele;
- c) na záměru soustředit se výhradně na posluchače / čtenáře textu (pracovat s jeho představivostí) spíše než na autora a jeho záměr, než na text a jeho skutečnou podobu, než na vykladačskou tradici. To je zcela přiměřené starozákonnímu důrazu na existenciální prožitek posluchače (korelaci zvěsti textu s jeho zkušeností nazývá studentka empatií);
- d) samozřejmý předpoklad, že nijak neskrývaná a naprosto subjektivní interpretace je pro přístup ke sdělení textu zcela relevantní (což je předpoklad sporný).

V diplomové práci Venduly Virago je nejprve třeba ocenit pět skutečností:

- 1) důrazu, který studentka klade, lze rozumět i jako reakci na mužský typ racionální interpretace Bible. V tomto smyslu by bylo užitečné, kdyby studentka ve prospěch své věci argumentovala vhodnou prací z oblasti feministické hermeneutiky;
- 2) Vendula se pokouší sestavit určitou objektivní metodiku této hermeneutické metody a na příkladech prokázat její funkčnost. Částečně se jí to daří;
- 3) snahu o vlastní (samostatnou) kritickou reflexi hermeneutického procesu se soustavným upozorňováním na úskalí interpretace (jich si je studentka vědoma);
- 4) snahu vyjadřovat se odbornou terminologií, přesně a věcně, být objektivní (nezaujatá) a korektní;
- 5) studentka dobře pochopila, že Bibli nelze číst jen informativním způsobem s pouhým důrazem na text či dobový kontext, tedy číst ji s odstupem: „*tento postup imaginativní interpretace Bible podporuje vstřebávání a zažití textu*“ (61). Je třeba do sdělení vstoupit, prožít jeho zvěst a uchovat ji v sobě živou (aby pointa mohla být dál předávaná). Je ovšem otázka, jak užitečná (a funkční) může být tato metoda na ty texty Bible, které nejsou narativní. To ovšem studentka ve své práci neřeší.

Diplomová práce Venduly Virago je rozčleněna na dvě části: a) popis imaginativní interpretace Bible a jejích východisek (teoretický základ); b) aplikace této metody na výklad knihy proroka Jonáše pomocí tří pokusů o interpretaci (praktický pokus – demonstrace).

Jakkoli je to pozoruhodný pokus s neotřelou a šťavnatou slovní zásobou (adjustace, distribuce, církevně nezainteresovaný segment, nedisponovanější, ultimátně), spontánně pracující s imaginací, obsahuje formální i věcné nedostatky. K formálním patří

- a) chybné dělení slov na konci řádků (15.20.24.45) či čárky v souvětích;
- b) nadbytečné uvádění zdroje v textu i v poznámkovém aparátu (12.13.15.18.19.27-29.41-43.48.49);
- c) zbytečné informace, které mají informativní hodnotu a nijak nepřispívají k rozvoji práce (Hermes 11; Collins, Walton, Alexander 44);
- d) zbytečná kumulace poznámek v poznámkovém aparátu (pozn. 14a15.118a119);
- e) nadbytečné využívání poznámkového aparátu pro odkazy na biblické texty (pozn. 17) – ty je lepší psát do textu;
- f) při odkazování na biblické texty studentka nerespektuje zavedený a srozumitelný standard a na Bibli odkazuje plným bibliografickým údajem (viz pozn. 146.147);
- g) nejednotný způsob uvádění zdrojů (třemi typy písma, např. 17.21.42).

K obsahovým lapsům patří:

- a) nedostatečně rozlišena metoda imaginativní interpretace od volných asociací. Při obhajobě by studentka měla tento rozdíl zřetelněji definovat;
- b) charakteristika Jonášova útěku jako pošetilého a nestydatého gesta (44) – je třeba zdůvodnit při obhajobě, na čem je toto hodnocení založeno (zdroj!);
- c) z čeho vyplývá, že by existovala smlouva s Adamem a Evou? Proč naopak nezmiňujete smlouvu s Davidem a Novou smlouvu (44)? To je třeba zdůvodnit při obhajobě i terminologicky;
- d) z čeho vyplývá, že se Jonáš pokusil „*vymezit a postavit se vůči Hospodinově smlouvě*“ (45) – i to je třeba zdůvodnit při obhajobě i terminologicky;
- e) absence utřídění a vyhodnocení efektivity použité metody demonstrované na třech ilustracích imaginativní interpretace – je třeba doplnit při obhajobě;
- f) vystřelení teze o tom, že se obyvatelé Ninive stávají Hospodinovými ctiteli (57) – je třeba při obhajobě doplnit zdrojem pro toto tvrzení.

V případě zdařilé obhajoby a fundovaného vysvětlení podnětů oponenta pro obhajobu navrhuji hodnotit Vendulu Virago stupněm 1 (výtečně).

V Praze, dne 16.5.2019

Jiří Beneš